

N:o 89.

Kongl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen med förslag till lag med vissa bestämmelser angående enskilda banker; gifven Stockholms slott den 25 april 1902.

Under åberopande af bilagda utdrag af i statsrådet och Högsta Domstolen förda protokoll, vill Kongl. Maj:t härmed jemlikt § 87 regeringsformen föreslå Riksdagen att antaga härvid fogade förslag till lag med vissa bestämmelser angående enskilda banker.

Kongl. Maj:t förblifver Riksdagen med all kongl. nåd och ynnest städse välbevågen.

Under Hans Maj:ts
Min Allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF.

Hans Wachtmeister.

Förslag

till

L a g*med vissa bestämmelser angående enskilda banker.*

Vill enskild bank, som enligt nådiga kungörelsen den 12 juni 1874 erhållit rätt att intill slutet af år 1903 drifva bankrörelse, efter nämnda tid fortsätta sin rörelse, må Konungen meddela tillåtelse till bankrörelsens bedrifvande under ytterligare högst två år, dock utan rätt för banken att utgifva egna banksedlar.

Enskild bank, som erhållit sådan tillåtelse, vare ej pliktig att efter utgången af år 1903 hafva grundfondshypotek i allmänt förvar nedsatt, men skall banken alltid ega sådana tillgångar, hvarå enskild banks sedelutgifning enligt ofvannämnda kungörelse må grundas, till värde motsvarande beloppet af bankens ännu utlöpande sedlar.

I öfrigt skola beträffande enskild bank, som i denna lag afses, i tillämpliga delar lända till efterrättelse de om enskild sedelutgifvande bank vid 1903 års utgång gällande stadganden.

Utdrag af protokollet öfver finansärenden, hållet inför Hans Kongl. Höghet Kronprinsen Regenten i Statsrådet å Stockholms slott den 8 april 1902.

Närvarande:

hans excellens herr statsminister friherre *von Otter*,
hans excellens herr ministern för utrikes ärendena *Lagerheim*,
statsråden: herr *von Krusenstjerna*,
    grefve *Wachtmeister*,
    Claëson,
    Crusebjörn,
    Odelberg,
    Husberg,
    Palander,
    Hammar skjöld,
    Westring.

Efter gemensam beredning med chefen för justitiedepartementet anförde departementschefen, statsrådet grefve *Wachtmeister*:

Genom lagen med vissa bestämmelser angående enskilda banker, som afstått från sedelutgifningsrätt, den 27 maj 1898 har det möjliggjorts för enskilda banker, som afsagt sig sedelutgifningsrätt, utan att ombilda sig till bankaktiebolag, att fortsätta sin rörelse med bibehållande af delegarnes solidariska ansvarighet i enlighet med den för enskilda sedelutgifvande banker gällande lagstiftning.

Vid granskning inom högsta domstolen af förslaget till ofvannämnda lag hemställde tre af dess ledamöter, huruvida icke förslaget borde kompletteras i det syfte, att enskild sedelutgifvande bank, som behölle sin sedelutgifningsrätt till utgången af löpande oktroj, derefter, då sagda rätt upphört,

skulle få åtnjuta enahanda förmån, som enligt förslaget skulle, i händelse enskild bank afstode från sedelutgifningsrätt, tillkomma banken vid samma rätts upphörande; men då det syntes ovisst huruvida någon enskild bank, efter den enskilda sedelutgifningens definitiva upphörande vid gällande oktrojs utgång, komme att begära förnyad oktroj på grundvalen af den för sådan bank gällande nådiga kungörelsen den 12 juni 1874, och den af desse ledamöter ifrågasatta lagbestämmelse sålunda skulle afse ett fall, som tilläfventyrs aldrig komme att inträffa, blef lagförslaget i oförändradt skick framlagdt för och antaget af Riksdagen.

Emellertid har det sedermera blifvit känt, att åtskilliga enskilda banker önska äfven efter utgången af år 1903 fortsätta sin rörelse under solidarisk ansvarighet för delegarne — ett förhållande, som bekräftades af en till Kongl. Maj:t af de enskilda bankernas syndikat den 5 november 1900 ingifven underdånig framställning om meddelande af lagbestämmelser till främjande af omförmälda syfte; och då det icke ansågs tillfredsställande, att banker af denna nya typ, för hvilka, enligt ofvannämnda lag, nådiga kungörelsen den 12 juni 1874 skulle i tillämpliga delar blifva gällande till de nu löpande oktrojernas utgång, allt fortfarande skulle drifva sin verksamhet på grundvalen af nämnda kungörelse äfven efter upphörande af den enskilda sedelutgifningsrätten, hvars ordnande just utgjorde ett hufvudmoment i samma kungörelse, erhöll den af Kongl. Maj:t den 18 oktober 1901 tillsatta bankkomité i uppdrag, bland annat, att utarbета förslag till lag för enskilda banker med solidarisk ansvarighet för delegarne. Det förslag till sådan lag, komitén afgifvit, är under granskning af högsta domstolen; men då, enligt hvad jag numera erfarit, dess yttrande icke kan motses så tidigt, att nådig proposition i ämnet hinner aflåtas till den nu församlade Riksdagen, och då flera enskilda banker redan beslutit söka nådigt tillstånd att efter utgången af år 1903 fortsätta sin rörelse med solidarisk ansvarighet för delegarne, men ansökning härom tydligen icke kan bifallas, med mindre en för dylika banker efter år 1903 gällande lagstiftning kommit till stånd, läser det vara erforderligt, att den lagstiftning för nämnda banker, hvilken innefattas i förstnämnda lag, erhåller tillämpning jemväl å banker, hvilkas oktroj med utgången af år 1903 gått till ända, och synes det mig lämpligt, att i den lag, hvarigenom gällande stadganden om enskilda sedelutgifvande banker sålunda förklaras skola äfven efter år 1903 i tillämpliga delar gälla för banker med solidarisk ansvarighet för delegarne, inrymmas bestämmelse derom, att Kongl. Maj:t eger meddela sådan bank tillåtelse att drifva bankrörelse under högst två år från utgången af 1903. Vederbörande bank beredes sålunda rymlig tid att på grund af den blifvande nya banklagstiftningen bedöma, under hvilken banktyp den vill inordna sig.

Föredragande departementschefen uppläste härpå ett i öfverensstämmelse med de af honom nu uttalade åsigter upprättadt förslag till lag med vissa bestämmelser angående enskilda banker af den lydelse, bil. vid detta protokoll utvisar;

och täcktes, på statsrådets hemställan, Hans Kongl. Höghet Kronprinsen Regenten i nåder förordna, att öfver berörda förslag Högsta Domstolens yttrande skulle, för det ändamål § 87 regeringsformen oförmåler, genom note ur protokollet inhemtas.

Ex proto collo:

Sven Köhler.

Förslag

till

L a g

med vissa bestämmelser angående enskilda banker.

Vill enskild bank, som enligt nådiga kungörelsen den 12 juni 1874 erhållit rätt att intill slutet af år 1903 drifva bankrörelse, efter nämnda tid fortsätta sin rörelse, må Konungen meddela tillåtelse till bankrörelsens bedrivande under ytterligare högst två år, dock utan rätt för banken att utgifva egna banksedlar.

Enskild bank, som erhållit sådan tillåtelse, vare ej pliktig att hafva grundfondshypotek i allmänt förvar nedsatt, men skall banken alltid ega sådana tillgångar, hvarå enskild banks sedelutgifning må grundas, till värde motsvarande beloppet af bankens ännu utelöpande sedlar.

I öfrigt skall beträffande enskild bank, som i denna lag afses, i tillämpliga delar lända till efterrättelse hvad om enskild sedelutgifvande bank finnes stadgadt.

*Utdrag af protokollet öfver lagärenden, hållet uti Kongl. Maj:ts
Högsta Domstol torsdagen den 17 april 1902.*

Första rummet.

Närvarande:

justitieråden: *Herslow,
Skarin,
Norberg,
Carlson,
Billing,
Ramstedt,
Quensel.*

Revisionssekreteraren Berndt Fridolf Engelbrekt Hasselrot uppviste *dels* en från justitiedepartementet den 15 innevarande april aflåten skrifvelse, deruti meddelats, att Kongl. Maj:t, som den 8 i denna månad i nåder förordnat, att Högsta Domstolens utlåtande skulle inhemtas öfver upprättadt förslag till lag med vissa bestämmelser angående enskilda banker, tillika i nåder förordnat Hasselrot att i Högsta Domstolen föredraga nämnda lagförslag, *dels ock* utdrag af protokollet öfver finansärenden, hållet inför Hans Kongl. Höghet Kronprinsen Regenten i Statsrådet berörda den 8 innevarande april, utvisande att Kongl. Maj:t i nåder förordnat, att Högsta Domstolens yttrande skulle, för det ändamål § 87 regeringsformen omförmäler, inhemtas öfver ofvan omförmälda lagförslag; och föredrog Hasselrot ifrågavarande förslag; varande detsamma bilagdt detta protokoll.

Högsta Domstolen erinrade, att förslaget, såsom det blifvit formuleradt, ej tydligt utmärkte, att den enskild bank

medgifna befrielse från att hafva grundfondshypotek ned-satt i allmänt förvar afsåge allenast tiden efter år 1903, samt att med afseende derpå, att nu gällande bestämmelser om enskild banks sedelutgifning upphörde att ega tillämpning vid utgången af nyssnämnda år, redaktionen af förslaget andra och tredje stycken syntes böra undergå någon jemkning.

Ex protocollo

Erik Ölander.

Utdrag af protokollet öfver finansärenden, hållet inför Hans Kongl. Höghet Kronprinsen Regenten i Statsrådet å Stockholms slott den 25 april 1902.

Närvarande:

hans excellens herr statsministern friherre *von Otter*,
hans excellens herr ministern för utrikes ärendena *Lagerheim*,
statsråden: herr *von Krusenstjerna*,
          grefve *Wachtmeister*,
          Claëson,
          Crusebjörn,
          Odelberg,
          Husberg,
          Palander,
          Hammar skjöld,
          Westring,
justitieråden: *Afzelius*,
              Ramstedt.

Departementschefen, statsrådet grefve *Wachtmeister* anmälde i underdånighet Högsta Domstolens yttrande öfver det enligt statsrådsprotokollet öfver finansärenden den 8 innevarande april till Högsta Domstolen remitterade förslag till lag med vissa bestämmelser angående enskilda banker.

Efter att hafva redogjort för innehållet i nämnda yttrande, hemställde föredragande departementschefen, att förslaget, med de jemkningar, som af Högsta Domstolens erinringar föranleddes, måtte jemlikt § 87 regeringsformen föreläggas Riksdagen till antagande.

Med bifall till denna af statsrådets öfriga ledamöter biträdda hemställen täcktes Hans Kongl. Höghet Kronprinsen Regenten förordna, att till Riksdagen skulle aflåtas nådig proposition i ämnet af den lydelse, bilagan litt. vid detta protokoll utvisar.

Ex protocollo

Hugo Malm.